

పోతనభాగవతంలో రసగుళికలు

- ఆర్.శ్యామంతుర్తి

84 వ భాగం

వృత్తాసుర వృత్తాంతం - 8, విశ్వరూపుడి మరణం

క్రితం వ్యాసంలో విశ్వరూపుడు ఇంద్రుడికి నారాయణకవచం ఉపదేశించడం, ఇంద్రుడు దాన్ని పఠించి రాక్షసులని గెలవడం చేసాడు. ఇప్పుడు ఈ నారాయణ కవచం ప్రభావం చెప్తున్నారు. అసలీ మంత్రం పఠిస్తే అలా వెంటనే విజయం పరిస్తుందా అనేది మరో కోణంలో చూద్దాం. మొదటనుండి చెప్తున్నట్టు సురాసురులు అంటే మనలో ఉన్న గుణాలే. వాటి మధ్య అవును, కాదు అనే గొడవలూ, ఒకటి నెగ్గడం, మరోటి ఓడిపోవడం జరుగుతూ ఉంటే ఆ ప్రవృత్తులన్నీ మనని పైకి కిందకి తోస్తూ ఉంటాయి. అప్పుడు గురువు అనే ఆయన వచ్చి, ఈ మంత్రం/కవచం పఠించు, మంచి జరుగుతుంది అంటారు. ఆ దారిలో మొత్తం మనసు అంతా మంత్రోచ్ఛారణతో నిండిపోతే ఏమౌతుంది? చెడు అనేది చేయడం తగ్గుతుంది, క్రమక్రమంగా మంచి బుద్ధులు పెరిగి పవిత్రులం అవడం మొదలౌతుంది. ఇదే సరిగ్గా రాక్షసులని గెలవడం, మంత్ర ప్రభావం అంటే. అంతే కానీ రోజువారీ మోసాలు చేస్తూ, ఓ పదినిముషాలు ఈ నారాయణ కవచం చదివేసి నా పాపాలన్నీ పోయినట్టే అనుకుంటూ చేతులు దులుపుకుంటే ఏమౌతుందో ఎవరికి వారు ఏమాత్రం కష్టపడకుండా తెలుసుకోవచ్చు.

సీ. అతిభక్తిఁ గౌశికుం డను బ్రాహ్మణుఁడు దొల్లి;
 యీ విద్య ధరియించి యెలమి మించి
 మరుభూమియందు నిర్మలచిత్తుఁడై యోగ;
 ధారణంబున బిట్టు తనువు విడిచె
 దానిపై నొకఁడు గంధర్వవరేణ్యుఁడు;
 చిత్రరథాఖ్యుఁ డజేయుఁ డొంటి
 చదలఁ జనంగఁ దచ్చాయ తదస్తిపైఁ
 గదసిన నాతఁడు గళవళించి

[6-308]

ఆ. యువిద పిండుతోడ నవ విమానముతోడఁ
 దనదు విద్యతోడ ధరణిఁ ద్రెళ్ళి
 తిరిగి లేవలేక తికమక గుడువంగ
 వాలఖిల్యమౌని వానిఁ జూచి.

[6-308.1]

ఈ కవచ ప్రభావం ఎటువంటిదంటే కౌశికుడనే ఆయన ఈ కవచం చదువుతూ శరీరం విడిచేసాడు. ఆయన శరీరం విడిచిన భూమి మీద నుండి ఓ గంధర్వుడు విమానంలో వెళ్తుండగా అది కదలక మొరాయింది. దాంట్లోంచి అందరూ కింద పడిపోయారు. ఇదేమిటా అని చూసేసరికి ఏమీ అర్థం కాకపోతే వాలఖిల్యుడనే ముని చెప్పాడు,

క. నారాయణ కవచ సమా
 ధారణ పుణ్యాస్థి దీని దగ్గఱ నీకుం
 గూరెడినె? విష్ణుభక్తుల
 వారక చేరంగ నెట్టివారికి దరమే?

[6-309]

నారాయణ కవచం పఠిస్తూ ప్రాణం విడిచిన పుణ్యాత్ముడి అస్థికలు ఇవి. ఇటువంటిచోట నీ విమానం, మంత్రతంత్రాలు పనిచేయవు. అయితే దీనికి మరోదారి ఉంది.

ఇం. సంధించి నీ యంగక సంధులెల్లన్
 బంధించి తన్మంత్రబలంబు పేర్చి
 న్నందంబు మాన్పింపఁ దదన్యమేదీ?
 సింధుప్రవాహోన్నతిచేతఁ దీరున్.

[6-310]

నీకు స్థంభించిన అంగసంధులూ, నిలిచిపోయిన విమానం కదలాలంటే ఒకటే దారి (తదన్యమేదీ?). ఈ పుణ్యాత్ముని అస్థికలని తీసుకెళ్ళి పవిత్రమైన నదీజలాలలో కలిపితే నీ కష్టాలు తీరుతాయి.

వ. కావున నీ పుణ్యశల్యంబులు భక్తియుక్తుండ వై కొనిపోయి ప్రాజ్ఞుఖంబునఁ బ్రవహించెడు సరస్వతీ జలంబుల నిక్షేపణంబు జేసి కృతస్నానంబుండవై యాచమనంబు చేసిన, నీ సర్వాంగబంధనంబు లుడుగు ననిన నతం డట్ల చేసి, తన విమానం బెక్కి నిజస్థానంబున కరిగెఁ; గావున.

[6-311]

అలా గంధర్వుడు ఆ అస్థికలని తీసుకెళ్ళి పవిత్రమైన నదులలో కలిపాక బంధనాలన్నీ విడిపోయాయి. ఈ కథ విన్నాక ఇంద్రుడు విశ్వరూపుడి దగ్గిర్నూంచి ఈ నారాయణ కవచాన్ని, దాని ప్రభావాన్ని గ్రహించాడు. దాన్ని పఠించి రాక్షసులని నెగ్గి మళ్ళీ స్వర్గంలో అడుగుపెట్టాడు. అందువల్ల ఎవరు దీన్ని శ్రద్ధగా పఠించినా అసుర భావాలు పోయి మంచి జరుగుతుంది అని శుకమహర్షి పరీక్షితుతో చెప్తున్నాడన్నమాట.

ఇక్కడించి కథ మరో మలుపు తిరుగుతుంది. బృహస్పతి స్థానే దేవగురుగా వచ్చిన విశ్వరూపుడికి మూడు తలలు. విశ్వరూపుడు త్వష్టప్రజాపతికి కదా పుట్టాడు? అందువల్ల ఆయనకి ఒక సురాపానం చేసే తలా, సోమపానంచేసే మరోతలా, మామూలు అన్నం భుజించే మరో తలా ఉన్నాయిట. దేవతలు యజ్ఞాలు చేస్తే ఈయనకి హవిర్భాగం ఇచ్చేవారు. మొదటనుండీ ఈ విశ్వరూపుడు అనే ఆయన దేవత కాదు. బృహస్పతి కి కోపం వచ్చి దేవసభలోంచి వెళ్ళిపోతే ఈయనని బ్రహ్మ మాట విని అరుపు తెచ్చుకున్నారు దేవతలు. అందువల్ల ఈయనని తమ గురువుగా పెట్టుకున్నా పూర్తిగా నమ్మవచ్చా?

సీ. భూపాల! యా విశ్వరూపున కరుదైన;
 తలలు మూఁ డనువొండఁ గలిగి యుండు;
 సొరిది సురాపాన సోమపానంబులు;
 నన్నాద మనఁగను నమరవరుల
 తోఁగూడి భుజియించి తూకొని వారితో;
 యజ్ఞభాగంబు ప్రత్యక్ష మొంది
 కైకొనుచుండి దుష్కర్ముడై యా యజ్ఞ;
 భాగంబు రాక్షస ప్రవరులకును

[6-314]

ఆ. దల్లిమీఁద గలుగు తాత్పర్యవశమున
 దివిజవరుల మొఱఁగి తెచ్చి యిచ్చు
 నది యెఱింగి యింద్రుఁ డతిభీతచిత్తుడై
 తనకుఁగాని యతని తలలు ద్రుంచె.

[6-314.1]

కొంతకాలానికి ఈయనకి బుద్ధి వక్రించింది (దుష్కర్ముడై) తనకి వచ్చే యజ్ఞభాగాన్ని రాక్షస ప్రవరులకి పంచిపెట్టడం మొదలుపెట్టాడు. ఇది ఇంద్రుడికి తెలిసింది. కోపంతో వెనకా ముందూ చూసుకోకుండా విశ్వరూపుడి తలలు మూడూ ఖండించాడు.

క. భాసురుఁ డనక మహాత్మా
 గ్రేసరుఁ డన కతఁడు పూర్వకృత కర్మగతిన్
 వేసరుఁ డనక మహేంద్రుఁడు
 భాసురు తల లపుడు రోషమునఁ దెగ నడిచెన్.

[6-315]

తనకి నారాయణ కవచం ఇచ్చిన బ్రహ్మవేత్త అనీ, మహాత్ములలో అగ్రేసరుడనీ తెలిసీ, కొన్ని విషయాలు కర్మవలన మాత్రమే జరుగుతాయనీ గ్రహించకుండా ఇలా ఇంద్రుడు విశ్వరూపుణ్ణి తెగటార్చాడు. తనకెంతో మేలుచేసిన వారికి ద్రోహం చేస్తే ఏమాతుంది? మంచి చేసినా చెడు చేసినా కర్మ అనుభవించక తప్పదు కనక ఇలా విశ్వరూపుణ్ణి చంపడంతో పాపం తలకి చుట్టుకుంది. అయితే ఒక విషయం చూద్దాం. అటువేపు విశ్వరూపుడు తన హవిర్యాగం రాక్షసులకి ఇవ్వడం తప్పుకాదా, ఇంద్రుడికే ఎందుకు పాపం చుట్టుకుంది? రాక్షసులకి హవిర్యాగం ఇచ్చినందుకు విశ్వరూపుడు చేసినది తప్పే కానీ ఆయన పాపం ఆయన చూసుకుంటాడు కదా, ఆయన్ని వధించినందుకు ఇంద్రుడి పాపం ఇంద్రుడిది. ఎవరి పాప పుణ్యాలు వారివి. అందువల్ల ఒక పాపం చేసి మరో పుణ్యంతో దాన్ని కడిగేసుకుందాం అనుకుంటే కుదరదు. పాప పుణ్యాలు రెండూ సమాంతర రేఖలు. వాటి ఫలితాలు విడివిడిగా అనుభవించవల్సిందే. అందుకే భగవద్గీత లో కృష్ణుడు చెప్తాడు, కర్మ చేయడం ఎవరికైనా తప్పదు కనక దాని ఫలితం ఆశించకుండా చేస్తే మాత్రమే ఆ కర్మ అంటుకోదు అని.

వ. ఇట్లయ్యింద్రుఁడు క్రోధంబు నహింపంజాలక విశ్వరూపుతలలు ఖడ్గంబునం దెగనడచిన సోమపానంబు చేయు శిరంబు కపింజలం బయ్యె;
 సురాపానంబు చేయు శిరంబు కలవింకం బయ్యె; అన్నంబు భక్షించు శిరంబు తిత్తిరి యయ్యె; నిట్లు త్రివిధ పక్షిస్వరూపంబు దాల్చి, బ్రహ్మహత్య యేతెంచి
 యింద్రునిఁ జుట్టుకొని తమ్ముఁ బరిగ్రహింపు మని నిర్బంధింప నపు డింద్రు డతి భీతచిత్తుడై త్రిలోకనాయకుం డైన్ దానిం దప్పించుకొనంజాలక

యంజలి యొగ్గి, యమ్మహా దోషంబుఁ గైకొని, తద్దోషం బొక్క సంవత్సరం బనుభవించి, యంతం బాపుకొను వాఁడై భూ జల వృక్ష స్త్రీలం బ్రార్థించి, మద్దురితంబు చతుర్విధంబు కొలంబుచ్చికొనుం డనిన, భూమి తనయందుఁ జేయంబడిన ఖాతంబు తనంతన వూఁడునట్టి వరంబును, జలంబు సర్వంబు దనయందు బ్రక్షాళితంబైనం బావనం బగునట్టి వరంబును, వృక్షంబులు భేదింపం బడి వునఃప్రరోహంబు గలుగు వరంబును, స్త్రీ లెల్లపుడుం దమకు గామసుఖంబు గలుగునట్టి వరంబును గోరిన నతం డట్ల కా నొసంగిన నతని దుష్టుతంబు ధరణి నెఱియ లూపర క్షేత్రంబుల విధంబునను, నుదకంబు బుద్బుద ఫేన రూపంబునను, మహీరుహంబులు నిర్మాస భావంబునను, నింతులు రజో వికారంబునను నిట్లు చతుర్భాగంబులం బంచికొనిరి; అంత

[6-316]

ఇలా మూడు తలలూ ఖండించేసరికి సోమపానం చేసే తల వానకోయిల (కపింజలము, కముజు పిట్ట) అయింది. సురాపానం చేసే తల (కలవింకం) ఊరపిచ్చుక అయింది. అన్నం తినే మూడో తల తీతువు (తిత్తిరి పిట్ట) అయింది. ఈ మూడు తలలూ పక్షులుగా అయ్యి బ్రహ్మ హత్యాపాతకం రూపంలో ఇంద్రుణ్ణి వేధించడం మొదలుపెట్టాయి. ద్రోహం చేస్తే ఎంత పని అవుతుందో ఇప్పుడు తెలుస్తుంది చూడండి. తాను మూడులోకాలకీ అధిపతి అయ్యుండీ ఈ పాపాన్ని తప్పించుకోలేక ఓ సంవత్సరం అనుభవించాడు ఈ పాపం. అయినా అది తగ్గలేదు. అందువల్ల మిగతా దేవతలని పిలిచి తన తప్పిదాన్ని ఏదో విధంగా భరించాలని కోరుకున్నాడు. అలా భూదేవి, జలాలు, వృక్షాలూ ఇంద్రుడి బ్రహ్మహత్యా పాపాన్ని కొంచెం, కొంచెంగా స్వీకరించాయి.

మ. హతపుత్రం డగు విశ్వరూపజనకుం డా త్వష్ట దుఃఖాయతో
ద్ధత రోషానల దహ్యమానుఁ డగుచుం డా నింద్రుపై మారణ
క్రతు హోమం బొనరింప నందుఁ బొడమెం గల్పాంతకాకార వి
శ్రుత కీలానల నిష్కరేక్షణగుణక్షుభ్యత్త్రిలోకోగ్రుఁడై.

[6-317]

విశ్వరూపుడు ఇలా పోయేసరికి ఆయ తండ్రి త్వష్ట ప్రజాపతికి కోపం వచ్చింది. ఇంద్రుడే కదా అసలు విశ్వరూపుణ్ణి కావాలని పిలుచుకుని వెళ్ళినది. ఏరి కోరి తీసుకెళ్ళిన గురువుని అలా చంపేయవచ్చా? అందువల్ల ఇప్పుడు త్వష్ట ప్రజాపతి ఇంద్రుడి మారణహోమం కోసం ఓ క్రతువు చేసాడు. అందులోంచి ఓ మహాకాయుడు, అగ్నిజ్వాలలవంటి చూపులతో మూడులోకాలకీ భయంకరుడైన వృత్రాసురుడు వుట్టాడు.

సీ. యుగము ద్రుంగెడునాఁడు జగములు పొలియించు;
నంతకుమూర్తిపై నింత యగుచుఁ;
బఱపును బొడుపును బ్రతిదినంబును నొక్క;
శరపాత మంగంబు విరివిగొనుచుఁ,
గడు దగ్గ శైల సంకాశ దేహము నందుఁ;
గరము సంధ్యారాగకాంతి బెరయ;
మును గాఁక రాగిచేఁ గనుమించు మించులఁ;
గఱకుమీసలు కచాగ్రములు మెఱయఁ;

[6-318]

తే. జండ మధ్యాహ్న మార్తాండ మండ లోగ్ర
చటుల నిష్కర లోచనాంచల విధూత

దశ దిశాభాగుఁ దుజ్జ్వలతర కరాళ
భిదుర సునిశిత దంష్ట్రోరు వదనగుహుఁడు.

[6-318.1]

ఇలా పుట్టిన వృత్రాసురుడు యుగాంతం లో ప్రపంచాలని అంతంచేసే యముని కంటే పెరుగుతున్నాడు. ఎలా అంటే ప్రతీ దినం ఒక బాణవేటు (శరపాత మంగంబు) దూరమంత పెరుగుతూ. ఎర్రగా కాల్చిన రాగిరేకులవంటి మీసాలతో మధ్యాహ్నం వేళ చండ ప్రచండంగా వెలిగే మార్తాండుడిలా పదునైన కోరలతో, గుహవంటి నోటితో ఉద్భవించాడు. వృత్రాసురుడు ఇలా పుట్టడానిక్కారణం కథ చివరిలో తెలుస్తుంది మనకి.

ఉ. నింగికి నేలకుం బొడవు నిచ్చలమై శిఖలందుఁ బర్వు సు
త్తుంగత రాగ్నిజాలములఁ దొట్టిలుచున్ గ్రహపంక్తి జాఱ ని
స్సంగ కరాళ శాత ఘన సద్భుణి మండల చండ శూలము
ప్పొంగుచుఁ గేల లీలఁ గొని భూమిచలింపఁగ సోలియాడుచున్.

[6-319]

నేలమీదనుండి ఆకాశానికి ఎదుగుతూ, గ్రహాలు రాలిపోతూంటే, చేతిలో పదునైన శూలంతో ఎడగడం మొదలుపెట్టాడు. ఈ పద్యంలో శూలాన్ని ఎలా వర్ణించారో గమనించండి. కరాళ శాత ఘన సద్భుణి మండల చండ శూలము. కరాళ = వెరపు పుట్టించే, శాత = పదునైన, ఘనసత్ = అతి గొప్పదైన, ఘుణి = కాంతుల, మండల = సమూహం, చండ శూలము = భయంకరమైన శూలము. ఈ శూలాన్ని ఎలా పట్టుకుని ఎదిగాడు? లీలన్ = ఆట ఆడుకుంటున్నట్టు/క్రీడిస్తున్నట్టు, గొని భూమిచలింపఁగ సోలియాడుచున్ = భూమి దద్దరిల్లుపోతూంటే.

ఇలా పుట్టిన వృత్రాసురుడు దేవతలమీదకి వెళ్ళాడు యుద్ధానికి. ఇక్కడనుంచి దేవతలు ఓడిపోవడం, తర్వాత ఇంద్రుడు, దేవతలూ స్వర్గంలోంచి బయటకి వెళ్ళి ఏమయ్యారో అనే కథ వస్తాయి. అవి ముందు వ్యాసాల్లో చూద్దాం. మరోసారి ఈ పద్యాలు చదివి అవలోకనం చేసుకుంటే తెలిసేది ఏమిటంటే, పోతన శిష్యుడైన సింగయ గురువుకి ఏమాత్రం తీసిపోడు. తనకి లభించిన ఈ ఆరో స్కంధం రాయడాన్ని అదృష్టంగా భావించి మొత్తం తన పాండిత్యం చూపించాడు ఈ ఒక్క స్కంధంలో. ముందు వ్యాసాల్లో ఆయన రాసిన అద్భుతమైన మనం ఎప్పుడూ వినని తెలుగు పద్య వృత్తాలు చూస్తాం.

పోతన భాగవతం ఇక్కడ చూడవచ్చు: <http://telugubhagavatam.org/>

(కొనసాగింపు వచ్చే సంచికలో)

COMMENTS